

Visie vooraf

Klaar voor de toekomst?

Het gaat ronduit goed met de Nederlandse economie. De economische groei zal dit jaar uitkomen op 3% en voor volgend jaar ligt een vergelijkbaar groeipercentage in het verschiet. De consument laat zijn geld weer rollen en de investeringen trekken aan. De werkloosheid, toch al de laagste van Europa, neemt verder af. De overheidsfinanciën, tenslotte, zijn dit jaar in evenwicht en zullen naar het zich laat aanzien volgend jaar een gezond surplus vertonen.

Het Kabinet Balkenende-II beloofde bij aantreden, dat na enkele jaren van zuur vanaf dit jaar weer het zoet zou worden uitgedeeld. Men heeft wat dit betreft woord gehouden, al blijft ook achteraf de indruk bestaan dat het zuur wel wat al te zwaar was aangezet. Maar na jaren van daling vertoont de koopkracht weer een duidelijke stijging, waarmee meteen de belangrijkste verklaring voor de conjuncturele opleving van dit jaar is gegeven. En het op orde brengen van de overheidsfinanciën kan met recht een goed resultaat worden genoemd. Zo beschouwd heeft het politieke bedrijf veel trekken van een voetbalwedstrijd: ook een mindere wedstrijd wordt meestal snel vergeten als deze winnend wordt afgesloten. Het resultaat is uiteindelijk het enige dat telt. Dankzij het conjunctuurherstel, de in de loop der jaren doorgevoerde hervormingen en de gunstige financiële omstandigheden zijn de randvoorwaarden gecreëerd om ons land verder voor te bereiden op de toekomst. Aan uitdagingen daarbij geen gebrek. Veel van het beleidsdebat gaat op dit moment over de financiering van de vergrijzing en de maatregelen die daarvoor nodig zijn. Hier ligt inderdaad een serieuze budgettaire uitdaging, al moet een en ander ook niet onnodig zwaar worden aangezet. De stellige indruk bestaat, dat met een evenwichtige beleidsmix, gericht op onder meer vergroting van de arbeidsparticipatie, een solide begrotingsbeleid en, indien nodig, een al of niet gedeeltelijke fiscalisering van de AOW, althans de financiële gevolgen van de vergrijzing goed kunnen worden opgevangen.

Voor de komende jaren staan meer acute uitdagingen voor de deur. Zo vertoont de arbeidsmarkt alweer tekenen van krapte. Dat betekent dat zeker geschoolde arbeid nog schaarser en dus duur zal worden. Met name waar het gaat om technisch personeel zijn de knelpunten op de arbeidsmarkt nu al groot. Een liberaal toelatingsbeleid voor buitenlandse werknemers die in ons land willen komen werken zou kunnen bijdragen aan het opheffen van deze knelpunten.

Sommige politici dromen nog steeds van loonmatiging; het is tijd dat zij wakker worden. De nieuwe krapte op de arbeidsmarkt vereist een beleid dat is gericht op vergroting van het aanbod van gekwalificeerde arbeid. Dat betekent investeren in kwalitatief hoogwaardig onderwijs, een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het tijdens de loopbaan goed onderhouden van kennis en vaardigheden. Het aantal voortijdige schoolverlaters moet worden teruggedrongen en langdurig werklozen moeten worden bijgeschoold.

Niet alleen de arbeidsmarkt, ook de ruimtelijke inrichting van ons land en de problematiek van de grote steden blijft de beleidsmakers in ons land bezighouden. Onder de noemer 'Grote Stedenbeleid' (GSB) wordt beleid geformuleerd, dat inmiddels zo is verbreed dat 140 gemeenten er onder vallen. Het begrip 'stad' blijkt in de praktijk vele gedaanten te kennen en beleidsmatig moeilijk te vangen. De vele gezichten van de stad en de implicaties voor het GSB staan daarom in deze uitgave van ons Kwartaalbericht centraal in het speciale onderwerp.

Maar de eerste hordes die nu moeten worden genomen zijn Prinsjesdag en kort daarop de Tweede-Kamerverkiezingen. Nu een stevig begrotingsoverschot binnen handbereik ligt ontstaat de verleiding weer om 'leuke dingen voor de mensen' te gaan doen. Aan het einde van Paars-II ging het daar wat dit betreft grondig fout en werd het overschot op de overheidsbegroting verkwanseld, met de noodzaak tot bezuinigen in de jaren daarna als gevolg. Het valt te hopen dat men ditmaal meer terughoudendheid weet te betrachten.

Wim Boonstra
W.W.Boonstra@rn.rabobank.nl